

ÜLIÕPILASLEHT

Korp!

Filide Patriae

1920
1935

Akadeemiline Põllumajanduslik Selts 15-aastane

Meie iseseisvuse ja Eesti ülikooli algusaastatega langeb kokku paljude üliõpilas- ja teiste akadeemiliste organisatsioonide asutamisaeg. Üks selle generatsiooni lapsi on Akadeemiline Põllumajanduslik Selts — küllalt hästi tuntud ka oma initsiaaliga APS — kellel 5. novembril s. a. täitus 15 aastat. Akadeemiliste seltside peres on APS kahtlematult elujõulisemaid, kelle eluavaldused suurel määral ulatuvad üle kitsama akadeemilise pere väljapoole laiadesse hulkadesse. Sää-

rase seisukoha saavutamise põhjuste ligem vaatlus tohiks pakkuda huvi neilegi ringidele, kes meie põllumajandusest ja selle ala akadeemilisest elust ja tööst eemal. APS on teiste akadeemiliste seltside peres suureks erandiks seega, et ta suuremal määral kui teised omasarnased on pannud rõhku oma nooremate liikmete kasvatusküsimustele. Neil häil aegadel, mil agronoomiat õpiti veel 5—6 aastat praeguse 4 asemel, ei organiseerunud noored tudengid intiimorganisatsiooni-

desse enne kolmandat kuni neljandat ülikooliaastat. Esimestel ülikooliaastatel oli noortel agronoomia üliõpilastel intiimorganisatsiooni asendajaks täiel määral APS. Nende nõuete kohaselt tuli siis alati elunõuetele erksalt reageerinud APS-ilgi oma töö korraldada. Oligi siis sääll oma kõva kord maksmas, viisakus ja hää toon kõikjal, mille järgi valvajaks seati sisse v a n a m e h e instituu. Ajaraamatud ja vanemad tudengid kõnelevad vanamehe-tundidest APS-is. Kasvatustöö, n. n. APS-i südameasjade korraldajaks moodustati ühispere-toimkond, kuhu kuulumine APS-i

lihtsalt sel põhjusel, et üks kuulub ühte, teine teise üliõpilasorganisatsiooni. Agronoomilisel alal tegutsejad on just APS-i tõttu sellest pahest vähem puudutatud ja agronoomide seas kõnelatakse tihti n. n. „APS-i vaimust“, mille all mõistetakse seda suurt ühendavat ja tervet töövaimu, mille APS andnud kaasa suuremale osale oma koolist läbikäinutele. Tõsi — agronoomia üliõpilastel on ühendavaks sidemeks veel nende stuudium, selle iseloom, mis oma paljude praktikumidega ise lähendab inimesi. Võib olla, mõjub ka see kaasa, et agronoomia üliõpilased enamikus on

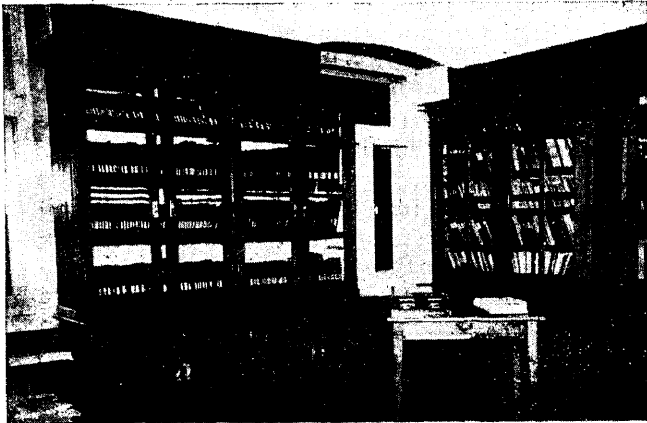

APS-i JUHATUS.

Istuvad: stud. agr. E. R o g e r, prof. dr. L. R i n n e, prof. dr. P. K ö p p — esimees, dots. dr. M. J ä r v i k, agr. H. N u r k. Seisavad: stud. A. J a a n s o n, agr. K. T o o m r e, stud. J. H a n s e n, agr. E. J ä r v e s o o, agr. E. R a u d s e p p.

kõigil liikmeil oli vabatahtlik, kus aga oli maksmas muidu intiimorgi kord. Muide oli ses toimkonnas läbi viidud liikmetevaheline üksteise „sina“-tamine. Ei puudunud ka niisugused ametikandjad, kui lauluvanem, pereema -tütardega ja pereisa -poegadega. Ainult magister paucandi tiitlist ei teata midagi. Asja ennast suusõnaliste teadete põhjal mõnikord on harastatud, siis aga ilma rapiirideta üksikute liikmete poolt ja väljaspool APS-i. Kõnevanema ülesannete täitjaks moodustati kõnede ja arvustuste toimkond. See APS-i ühispere-toimkonna loodud side kestis hiljemgi läbi uute intiimorganisatsioonide sidemetete, kuhu suur osa APS-i liikmeid astus. Tartu üliõpilasorganisatsioonide vaimu on vahest nimetatud killustavaks. Ja tõtt tunnistades ongi lugu nii, et intiimorganisatsioonid on tihti üksteise vastu kaunis külmad, ning see kandub edasi ühel ja samal alal töötavaile organisatsioonide üksikliikmeile, muutes inimesed üksteisele võõraiks

pärit ühetaolistest oludest ja nende õpingud neid hoiavad rohkem elu küljes kinni kui teistes teaduskondades, ega vii haritlast nii elust eemale, kui seda akadeemiline töö tavatseb muidu teha. Siin õpitakse rohkem ja täie teadmisega elule kui mõneski muus teaduskonnas. Neile asjaoludele võime kõigile oma tunnustuse anda — kuid APS-ile jääb siin oma: — tema on kõige selle keskus, kus need mõtted kehastuvad. APS-i juhatuses ja mitmesugustes toimkondades on kõrvuti töötamas ülikooli õppejõude, assistente, agronome ja üliõpilasi. Nii on APS suurte teenetega vanema ja noorema põlve lähendamisel. Noortele on aga töö oma õpetajate seltsis väljaspool akadeemia seinu suureks elu ettevalmistuskooliks ja tegevusele virgutajaks. Põllumajandusteaduskonna stuudiumitöö on sel puhul, kui ei taheta ohverdada õpinguile mõnd lisaaastat, tugevasti ülekoormatud loengutega ja praktikumidega. Neisse laskudes jätkub kui keskkooli õppetöö — see on

Osa APS-i raamatukogust.

enamikus passiivne, ainult omandav, mitte midagi andev ega loominguks virgutav. Jääb täielikult kasutamata n. n. akadeemiline vabadus — kõige paremas ja positiivsemas mõttes. Tänapäeva agronoomiat õppijate juures on seda keskkooli järge päris tugevalt tunda. Siingi on püüdnud APS olla abiks, nii palju kui see üliõpilaste piiratud töövõimaluste juures saavutatav, rakendades üliõpilasi jõukohastesse ülesannetesse tööle mitmesugustes toimkondades, kus võimalik avaldada oma initsiatiivi ja aktiivsust, ning juba ülikooliõpingute ajal tutvuda mõne küsimusega põhjalikumalt. Töö toimkondades ja üldkoosolekuil põllumajanduse tegeluse juhtidelt peetud kõned on kaasa aidanud selle elulähedase mõtteviisi kasvatamiseks, mis agronoomi iseloomustama peab. Akadeemilise töö iseloom on juba kord säärane, et ta viib elust eemale ja siin on tasakaalu tungivalt vaja. Liikmete kasvatustöö juures ei saa jätta mainimata Seltsi ligi 4000-kõitelist raamatukogu ja rikkalikku lugemislauda, kus ajalehti ja ajakirju põllumajanduse alalt ka naabermailt. Raamatukogus väärivad erilist tähelepanu võrdlemisi täielik enne iseseisvust ilmunud kodumaad käsitlev põllumajandusliku kirjanduse osa.

Põllumajanduslikule uurimistööle on Selts püüdnud kõigiti kaasa aidata niihästi aineliselt kui vaimliselt küsimusis. Sel alal on töötanud mitmesugused toimkonnad, nii kodumaa muistse põllumajanduse uurimiseks, praeguse põllumajanduse uurimiseks, uute põllumajanduslike oskuskõnade loomiseks, põllumajandusliku ajakirjanduse bibliograferimiseks j. m. Koos Eesti Agronoomide Seltsiga antakse välja meie ainukest põllumajandusteaduslikku ajakirja „Agronoomiat“. Magistratööde ja teiste teaduslike tööde kirjastamiseks on alati püütud majanduslikult kaasa aidata.

APS-i lugemislaud.

Ala, millega APS-i nimi on tunginud laia-desse hulkadesse, on kirjastustegevus. Seni ilmunud „Põllumehe käsiraamatu“ 5 osa ligi 2000 leheküljega pole mitte ainult suurem ja kapitaalsem teos meie põllumajanduslikus kirjanduses, vaid see raamat on ka levinud suuremas tiraažis kui ükski teine põllumajanduslik raamat meil enne seda. Käsiraamat on auhinnatud raamatu-aasta puhul Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi eriauhinnaga. APS-i poolt väljaantav ajakiri „Talupere-naine“ on saavutanud meie ajakirjadest suurima leviku. Momendil on APS suurim põllumajanduslik kirjastaja meil. On veel üks ala, millega APS on innukalt ja õnneliku käega tegutsenud, kuid mis ei kuuluugi õieti tema otsekohesesse tööülesannetesse, — see on hõimutöö, millest juba pikemalt kirjutatud „Üliõpilasleht“ nr. 10.

Kuigi peab hindama väga kõrgelt ja tunnustama seda tööd, mis APS teeb põllumajanduse uuringu ja põllumajandusliku kirjanduse levitamise alal ja tuleb nii osaks laiemale hulgale, ei saa jätta eriti hindavalt märkimata tööd, mis toimub APS-i oma liikmeskonna kitsamas piiris, — kasvatustööd. Kogu meie iseseisvuseaegse põlve nooremad agronoomid tunnevad selle väärtust liiga selgesti, et seda jätta tunnustamata. APS-i kool on neil tasandanud elus teed nii vaimsel kui majanduslikul alal ja APS-i vaim aidanud elus orienteeruda. Selle põlve ainsamaks sooviks on, et see töö kehtaks ja veel süveneks, hoolimata sellest, et olud mitmeti ebasoodsamaks on muutunud — otsene õppetöö intensiivsemaks läinud ja üliõpilaste arv vähenenud, nii et ei jätku huviosalisi enam kõikidesse toimkondadesse. Need raskused ja takistused peaksid kõik olema võidetavad selle teadmise, et APS-i töö ärajäämisega meie noorte agronoomide kujunemisel jääks järele suur tühik, mida pole võimeline täitma esialgu ükski silmapiiril asuv organisatsioon ega asutis.

E. Järvasoo.